

Štev. 8. — XXVII.

ZVONCEK

April 1926.

Idrija.

V globel si stisnjeno, rudarsko mesto.
Morda se tu izteklo je življenje?
Kdo naj široko, ravno krči cesto
iz temne globočine v beli svet?
Rudarja volja, trudnih rok trpljenje!

Saj kdor iz jame hodi solnce zret,
pozna srca on burno hrepenenje,
iskreno v mislih z njim je ves prevzet,
svobode si želi, k svobodi hoče
duha mu koprnenje vroče.

Ti črni mož, ti mož rudar!
Kako je mračno ti upadlo lice;
koyal si v jami drugim drag denar
in sebi do življenja kos pravice:
iz rok do ust, kaj ti vse drugo mar!

In vendar, brat moj, ná v pozdrav rokó!
Zaveznika si iščiva rečnice:
Kar s svoje volje priboriš močjó,
to je le tvoje po najvišji ceni —
kdor vzame to, nasilno te opleni!

Ti črni brat moj! Nič ne plaši me
pogled tvoj izpod čela nezaupni;
vsi gnani na semenj smo skupni —
pero in kladivo v nakup po ceni eni!
Naj ta pravičnost morda straši me?

A kakor črn si in zlovoljen, brat,
tako si v srcu plemenit in zlat
in vdan tako si z dušo sotrpinu;
na težkih si izkušnjah prebogat
in še mladost spi v žalem ti spominu.

Rudarju čuva žena dom in hram,
mladenka plete čipke bogatinu,
mladenič ne vprašuje kod in kam:
v temino za očetom se pogreza,
med kamenje za bornim kruhom seza.

Ob mestu vije krog se hladnih šum —
je li to ob ogromni krsti venec?
Na gorah zarje se užge lestenc,
moreča z duše odvali se peza —
ponos vzravna rudarja in pogum!

E. Gangl.

JOSIP VANDOT:

Kocljeva osveta.

Planinska pripovedka.

8.

a se je splazil nazaj okrog stene in je zopet zagledal Anjo Panjo, ki je stala še vedno na prejšnjem mestu in mu je žugala z debelo pestjo. Toda — ojoj! Tudi tu je prenehala polica in tudi tu je strmela vanj gladka stena, kakor da je z obličem zoblana. Kocelj je gledal v strahu navzgor, gledal je navzdol — a nikjer škrbice, nikjer stopinjice, nikjer ozkega roba, da bi se ga oprijel in se dvignil kvišku ali pa bi se spustil navzdol... Koclju so se naježili lasje na glavi in mravlje so mu zagomazele po hrbtu. S tresočo roko se je pokrižal in je rekel: »Oče, Sin in sveti Duh! Zaskočil sem — in zdaj ni več rešitve zame. Tu na polici me bo dohitela žalostna smrt. A jaz nisem zaslužil take smrti. Oče, Sin in sveti Duh...«

Zopet se je pokrižal in mravlje na njegovem hrbtu so se zgostile še bolj. Obrnil se je in se je plazil nazaj. Na vse strani se je oziral, da bi našel mesto, kjer bi mogel varno stopiti s police. Toda iskal je zaman in tudi trudil se je zaman. Obupal je in je vedel, da ne pride drugače s te police, kakor da se strmoglavi naravnost v prepad in se tam ubije... Zopet se je vrnil. Na polico je sedel in je zaklical Anji Panji, ki je še vedno stala globoko tam doli: »Teta Anjara Panjara! Rečem vam zdaj, da se lahko veselite in ste lahko zadovoljni. Ni vam več treba, da mi odrežete ušesa in jezik. Za to bo že poskrbela siromašna smrt... Vedite, teta Anjara Panjara — zaskočil sem pa ne morem nikamor z nesrečne police. Če ste dobra ženska, izmolite očenaš za mojo ubogo dušo, ki bo že jutri v nebesih...«

Anja Panja je gledala kvišku in je merila z očmi polico, ki je na njej sedel siromašni Kocelj. Plosknila je z debelimi rokami in se je na ves glas zasmejala: »Hoho, pobič! Glej, glej — kako lepo si se ujel v svojo lastno past! O, zdaj pa le tarnaj in se cmeri! Nihče ti ne pride na pomoč. Žalostne smrti boš umrl. Pa ti je prav. Zakaj si pa tak nepridiprav? Jutri zjutraj pridem pogledat in te vprašat, kako ti je kaj. Hehe, seveda, če boš mogel še govoriti...«

Anja Panja se je še enkrat hudobno posmejala in je počasi in nerodno splezala s skale. Stopila je na peščevje in se je lahkotno drsala navzdol. Kocelj pa jo je gledal in tesno mu je bilo pri srcu. Pa je zavpil, da ga je Anja Panja prav dobro slišala: »Teta Anjara Panjara, slišite! Ne bodite tako hudobni — lepo vas prosim! Čarovnica ste, da je pod solncem ni lepše. Dajte, napravite tisti svoj cigumigu in začarajte tako, da bom jaz lahko prišel s te preklicane police. Za plačilo pa vam dam svoje levo uho, saj desno mi tako še zadostuje. Lahko mi ga takoj odrežete, če hočete! Ne bodite taki, teta Anjara Panjara! Saj vam ponujam uho, obe ušesi vam ponujam, če jih hočete!«

Anja Panja se je zagrohotala tako, da je jekalo od strmih pečin. Samo z roko je zamahnila, a okrenila se ni več in tudi Koclja ni pogledala več. Ko se je pridrsala na konec peščevja, je krenila naravnost proti bukovemu gozdu. Tam je hipoma izginila. Kocelj je ni več videl.

Kocelj je zdihoval na polici: »Le beži, hudoba, in pripoveduj doma svoji nemarni mački, kako si Koclja danes nagnala v past. O, le beži in se nikdar več ne vrni! Jaz vem, da te ne vidim nikoli več. Zakaj nocoj bom umrl. Pet očenašev bom zmolil, potem bom pa umrl...«

In Jankov Kocelj je povetil glavo na prsi in v srcu mu je bilo tako nekam čudno, da so mu silile vroče solze v oči. Saj je vedel, da je izgubljen in da ni zanj nobene rešitve več. Kmalu, kmalu pride noč; zvezde pridejo, z zvezdami pa strupeni mraz. Ledeni veter zaveje z bližnjih snežišč, naravnost v obraz zaveje Koclju. Kocelj pa sedi na samotni polici in se stiska k mrzli skali. In zaspil in zasanja kdo ve kaj. In otrpne v silnem mrazu, in roka izpusti skalo, ki se zanjo krčevito oprijema. Kocelj omahne in zdrkne navzdol. Mogoče še krikne v svoji otrplosti; toda že v naslednjem trenutku leži v črnem prepadu, leži razbit...

»Ovbel!« je Kocelj bridko vzdihnil. »Zakaj mora biti tako? Glejte, pa sem se napotil v mesto, kjer živé samo dobri ljudje, ker mi je pisala naša Jelica. In spotoma sem se že veselil, ker sem naletel na pritlikavca Brinclja. Oj, tako lepo bi kazal po mestu ljudem pritlikavčev nos in tako lepo bi si bil prislužil poln klobuk rumenih cekinov! Pa moram zdaj zaradi Anjare Panjare sedeti tukaj in čakati, kdaj me pograbi smrt... Anjara Panjara! Če bom danes utekel smrti, potem ti obljudljam, da ti bo gorje na svetu! Tvojo nemarno mačko oderem na meh, tebe pa zaprem naravnost v sršenovo gnezdo.«

Kocljeva žalost je naglo prešla v silno jezico. Kar pest je skrčil in je tolkel z njo po trdi skali. Potem pa se je dvignil in se je plazil po polici iz kraja v kraj. Še enkrat je pozorno pregledal vso steno, toda našel ni ničesar, kar bi ga moglo rešiti. Zato pa je zopet sedel na polico in je strmel brezmiselno v divji zagorski svet, ki se je raz-

grinjal vse okrog njega. Daleč doli nekje je videl beli prod, ki je po njem tekla Sava, izvirajoča tam v bližini iz visoke skale. Sneg je videl vsepovsod po nasprotnih gorah, a ta sneg ni bil bel, ampak škrlatno-rdeč, ker so ga božali zadnji žarki zahajajočega solnca. Smrtna tihota je spala nad vsem zagorskim svetom in ta tihota je bila tako velika, da je Kocelj razločno slišal utripanje lastnega srca...

Nenadoma je glasno in presunljivo zavreščalo nad Kocljem. Kocelj je pogledal kvišku in je videl jastreba, ki je krožil nizko nad njim. Neprijetno in hripavo je vreščal, da je šlo Koclju skozi ušesa. Zato pa se je Kocelj razjezil in je pričel žvižgati na prste, da bi pregnal nevšečnega jastreba. No, jastreb se je res prestrašil rezkega žvižga. Dvignil se je više in je v naglem poletu odplaval preko dolinice in je izginil med nemim skalovjem.

»Hm, nemara me boš ti jutri pojedel za zajtrk,« si je mislil Kocelj. »Jutri, ko bom ležal ubit tam doli v prepadu... Pa naj bo, če že mora biti tako! Pet poštenih očenašev izmolim — pa naj bo! Saj nihče ne bo jokal za mano. Krivogledi stric iz Podkuž se bo nemara še celó smejal in mi bo privoščil. Samo naši Jelici bo hudo, ko pride poleti iz mesta in zve, da sem jaz umrl tako žalostno.«

Kocelj je sklonil glavo in je prekrižal roke na prsih. In čuj! Tedaj se je kar nenadoma ogasilo prikrito zvončkljanje. Kdo ve, od kod je prihajalo in se je vedno bolj bližalo... Kocelj je dvignil glavo in je poslušal. Kar sapo je zadrževal in se niti dihati ni upal. Zvončkljanje je postajalo vedno razločnejše in se je čulo tako, kakor da bi nekje padal cekin na cekin... Kocelj je strmел in je vedel, da prihaja tisto zvončkljanje od desne strani. Zato je gledal tja in se niti ganil ni v začudenju.

In glej! Kar nenadoma se je prikazalo izza ovinka nekaj velikega, sivega in je obstalo na polici tik pred strmečim Kocljem. Zvončkljanje je utihnilo, kakor bi trenil... In Kocelj je strmел na tisto veliko, sivo, ki ga je gledalo s čudnimi, svetlimi očmi. To je videl takoj, da stoji pred njim divja koza. In čudno — rdeč trak je imela privezan okrog vratu, na traku je pa visel droben, svetel zvonček, ki je zacingljal, kadar se je divja koza le malce premaknila. Čudno se je Koclju vse to zdelo. Kdo je pač ulovil divjo kozo in ji privezal zvonček na vrat? Divjo kozo, ki je ne ulovi niti brzi veter? — In Kocelj se je domislil povesti, ki mu jo je pravil na vasi Bobek. Bobek je bil pa lovec — divji ali pravi, tega Kocelj ni vedel prav. Pa je Bobek lepo pripovedoval, kako je na strmем skalovju kar z rokami ujel divjo kozo. Trak ji je zavezal okrog vrata, rdeč trak in na trak je privezal tudi zvonček. Potem pa je izpustil divjo kozo. In je zbežala divja koza v skalovje in je zvončkljala tam, tako lepo je zvončkljala, da se je Bobek od srca smejal... Tako je pripovedoval Bobek; Kocelj pa mu ni hotel verjeti. Zaradi tega ga je pa Bobek pošteno prijel za ušesa

in je strašno zavpil nad njim... No, zdaj pa Kocelj vidi, da je Bobek govoril resnico. Zakaj pred njim stoji tista divja koza, ki jo je bil ulovil Bobek. Rdeč trak ima privezan okrog vratu, na traku pa zvonček, ki cinglja, cinglja tako lepo, da se mora človeku srce smejati.

»Hej, hej!« je zavpil Kocelj polglasno, ko se je domislil vsega tega. A bliskoma se je divja koza zasukala in je kakor veter zbežala po polici, od koder je bila prišla. Kocelj je naglo vstal in je hitel za divjo kozo. Prišel je ravno do ovinka in je videl divjo kozo, ki je pribežala do konca police. Za trenutek je tam obstala in je gledala okrog sebe. Potem pa se je pognala navzgor in je naglo izginila za visokim, skalnatim robom. Samo še dvakrat, trikrat je zacingljajal zvonček — potem pa je bilo zopet vse tiho...

Kocelj se je priplazil do konca police. »No,« si je rekel. »Divja koza je lahko prišla s te prebite police. Anjari Panjari sem se nekaj

hvalil, da mora biti zaradi plezanja divje koze sram pred mano. Pa bo nemara tudi res in se nisem lagal... Zato pa poglej, Kocelj, kako je mogla priti divja koza s police. Nemara pridem tudi jaz tako iz tega nesrečnega kraja, Anjara Panjara pa se bo morala zaradi moje smrti obrisati pod nosom...«

In Kocelj je pozorno gledal tja gori, kamor se je bila pognala divja koza. In resnično — tam je zapazil ozko škrbo, ki se je komaj, komaj razločevala na polici, nad škrbo pa tri male stopinjice. Kocelj je na glas zavriskal, ko je videl vse to. Z roko se je udaril po čelu, da ga je zbolelo, in si je rekel: »Pa da prej nisem videl tistele škrbice! Pa bi ne bilo treba javkanja in tarnanja. Da sem bil tako neumen in kratkoviden!«

Pa se ni prav nič pomišljal. Z vso silo se je pognal ob steni navzgor in je zgrabil z obema rokama za ostro škrbo. Za tri trenutke je obvisel nad globokim prepadom. A Kocelj se ni bal. Z vso močjo se je dvignil kvišku in je pokleknil na škrbo. Desno nogo je okrenil in že je stal z njo na varni stopinji. Potegnil je še levo nogo za sabo — in glej! Bil je rešen, zakaj tu gori je lahko stal in se mu ni bilo treba nič več bati. Gledal je okrog sebe in je zapazil nad sabo široko polico, ki je držala ravno v tisto smer, kjer je pričel plezati v skalovje, ko je pobegnil pred Anjo Panjo. Urno se je pognal na tisto polico. Skoro tekkel je po njej in je bil ves razigrane volje. Polica je polagoma držala navzdol in je prenehala ob široki, s snegom napolnjeni poči, ki je segala prav doli do peščevja. Kocelj je skočil na trdi, zmrzli sneg. Kar sedel je in se je podrsal kakor blisk navzdol. Pač se je prevrgel dvakrat ali trikrat in si je obdrgnil komolce in kolena. A ni se zmenil prav nič za to in se je samo smejal. Na varnem peščevju pa se je pobral s tal. Pogladi si je kolena in komolce in se je nekaj nacmeril. Toda že naslednji trenutek je zavihnel klobuček, da je skoro šojino pero odletelo, in je zavriskal: »Juhu — hopsasa!«

STRIC PAVLE:

Izprehodi po Beogradu.

(Dalje.)

6. OB SAVI.

e na Kalemegdanu nam je pogled venomer uhajal na živahno vrvenje ob Savi in na življenje po njej. Tudi semkaj stopimo! Lahko bi na Mihajlovem vencu sedli na tramvaj, ki bi nas popeljal do Save v zapotegnjeni krivulji tik pod kalemegdanskim obzidjem. A ne izplača se. Ko se spustimo nizbrdo, prišedši iz parka, smo takoj nad stopnicami, ki nas privedejo naravnost v Savsko pristanišče.

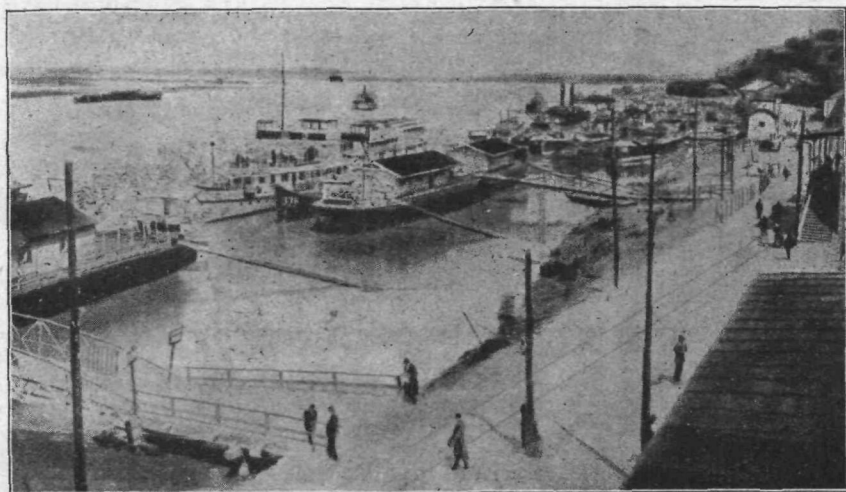

Savsko pristanišče

Tu smo v njegovem spodnjem delu, ki služi osebnemu prometu. Semkaj prihajajo manjši osebni parniki, ki služijo pogostemu prometu z Zemunom, katerega zremo pred seboj za Dunavom, pa večji parniki, ki gredo severno v Dunav ter prevažajo v Petrovaradin, Novi Sad, Osijek, in veliki, ki vozijo po Dunavu dalje v Madjarsko, Čehoslovaško in naprej do samega Dunaja. Drugi zopet prihajajo dol po Savi od Šabca in Obrenovca in še drugi vozijo od tu dalje v Pančevo, Smederevo in naprej skozi Železna vrata proti Črnemu morju. Sirene

na parnikih naznanjajo prihod in odhod ladij in ves dan je to osebno pristanišče živo popotnikov.

A tu, kjer pristajajo osebni parniki, je le manjši del tega živahnega pristanišča. Obrnimo se ob Savski obali proti vodnemu toku, kjer je kake 3 km daleč natrpano tovornih ladij, vlak, velikih čolnov; to vse gori do Čukarice, kamor izginja večina ladij in parnikov pozimi, ako prepreza Savo debela ledena skorja, ki često onemogoča vsak promet. Kje pa leži ob Savi ta Čukarica, nam pokaže železniški most, ki se v mogočnem, do 1½ km dolgem loku boči preko Save ter za železniški promet veže breg z bregom; vse do tja gre blagovno Savsko pristanišče.

Savsko pristanišče za osebni promet

Na cesti tik ob obali ropotajo tovorni avtomobili, konji in voli se napenjajo, da izpeljejo težko naložene vozove, železniški vagoni sprejemajo tu iz ladij blago, da ga prevažajo na kolodvor in od tam dalje v notranjščino zemlje. Veliki železni žerjavi dvigajo iz ladij tovore, delavci jih prenašajo ter prekladajo na vozila ob obali, na uho ti udarjajo kriki nosačev, voznikov, oglušen ropot, v grlu pa te draži prah, ki na debelo leži na cesti in se v gostih oblakih dviga izpod avtomobilov in voz. Za cesto stoje visoka skladišča, pa zopet cela vrsta koč in kolibic, neznatne »narodne kujne« (kuhinje) in »kafane«, kjer si delavci oddihujejo od napornega dela in za mal denar pojedjo pečeno rižo, kos pečenja mladega prašička ali jagnjetine, se posladkajo s kosom »bureka« (posebne vrste pogače), zagrižejo tudi »devrek« (presto, v katero je zameseno papično seme) ter zalijejo to s čašico rakije ali črne kave. Še pogostneje ko v mestu samem, kjer so gotovo na vsakem voglu, naletimo tu na Albance »bozadžije — al-

vadžije« (slaščičarje), ki točijo hladno limonado in »bozo« (pijačo iz koruze) ter prodajajo po stojnicah slaščice od mastnega »bureka« do pustó sladkega »ratluka«, med delavci se kretajo še albanski dečki s polnimi košarami »kókic« (pečene koruze) ali »kikerilija« (grških lešnikov). Vsi ti poslaščičarji so navadna prikazen po vsem mestu, omenjamo jih tu, ker so prav tu pogostnejši ko kje drugje.

A vzlic dobrotam, ki jih razstavljajo in prenašajo razni prodajalci, delo ves dan ne počiva. V lesna skladišča za obalo se kopičijo gore drv in lesu, premoga, celi hribi prefinega peska, kar vse so pripeljali parniki kdo ve od kod; iz drugih ladij iztovarjajo vreče žita in moke, s katero zalaga Beograd in Srbijo žita bogata Vojvodina, pa sode vina izpod Fruške gore in Smederevskih goric. Tu v tovornem Savskem pristanišču se izkrcava največji del prehranjevalnih potrebščin za Beograjčane in onih, s katerimi trguje Beograd dalje.

Ko smo prehodili že približno polovico prej omenjene razdalje vsega pristanišča, se začno na levi tik ob obali goste železne tračnice. Tu je beograjska železniška postaja. Na »Baro Venecijo«, ali kdaj prej imenovano »Cigansko baro« (barje, močvirje), ki pokriva tu nad 2 km² savske obale, še vedno polagajo nove tračnice in razširjajo kolodvor. Močvirje zasipavajo ter narejajo visoke nasipe in globoke odtokne in ne bo dolgo, ko izgine to obsežno močvirje, ki se je raztezalo svoj čas od Save prav do znožja brežuljka, na katerem se dviga osredje Beograda. Še danes izstopa ob poplavi Sava tu čez breg ter zaliva Baro Venecijo, da se izpreminja v jezero; a človeški um in napor obrežje dviga in dviga in Sava kmalu ne bo več imela prilike, da na to stran preliva svoje valovje.

Ako omenimo še ogromno kolodvorsko kurilnico z vodnimi reservoirji, ki so jih v novejšem času postavili na Baro, smo povedali najvažnejše, kar se da povedati o tem beograjskem kosu.

Iz pristanišča se obrnemo v mesto. Da bi prešli naravnost od tu, kjer baš smo, nam zapira pot kolodvor; zato se moramo vrniti skozi prah po poti, odkoder smo dospeli. Spotoma nam uhaja pogled preko Save na nizko peščeno obrežje, na »Plažo«. Kolibe in kabine, ki se vrste tamkaj, nam povedo, da je to kopališče; poleti pa nam pove to krik in vik, ki prihaja od mnogobrojnih kopalcev preko Save, vidimo jih, ki se solnčijo, kopljejo, plavajo ter se vozijo po Savi v malih čolnicah. To je najobljudenejše poletno kopališče Beograda, ki pa tudi v mestu samem nudi priliko za kopanje v raznih parnih in hladnih kopelih za tiste, ki kopalnice že nimajo v stanovanju samem.

Vrnivši se v osebno pristanišče, krenemo v Karađorđevo ulico, v edino podolžno ulico mestnega okrožja »Savamale«, kjer ne nahajamo izrazitih posebnosti. Kar tu lahko prav vidimo, je brza izprememba Beograda. Ko je padlo mestno obzidje, kjer je nad osebnim pristaniščem otvarjala pot v mesto »Savamalska kapija«, se je jela

otvarjati »Savska«, današnja Karađorđeva ulica. V njej je še večina poslopij izza dobe, ko se je mesto začelo razvijati in širiti po svojem končnem osvobojenju l. 1864., in le počasi se med hišice in kočice iz preteklega stoletja vrivajo novodobna poslopja. V prejšnji Savski ulici so imeli svoje zaloge trgovci z železnino in z lončarskimi izdelki; v sedanji Karađorđevi so poslednji izginili docela, precej pa so se še

Iz južnega dela Karađorđeve ulice (palača Beogradske Zadruge)

Iz južnega dela Karađorđeve ulice (Hôtel Bristol)

obdržali prvi, ulica sama pa je izrazito trgovska in prometna ulica in vanjo prehaja iz kratkih uličic, ki vodijo od nje proti пристanišču, velik del prometa iz tega.

Kolikor bolj se oddaljujemo od pristanišča, puščamo za sabo Kalemegdan ter se bližamo mestnemu osredju, toliko bolj se Karađorđeva ulica širi. Že bolj ob južnem njenem koncu jo mahujemo v podolgovat park, preko katerega dospemo na Wilsonov trg. Vso

zahodno stran tega prostranega, gladko tlakovanega trga nam zapira veličastna stavba beograjskega kolodvora.

Letnica nad glavnim vhodom nam pove, da so sezidali in otvorili ta kolodvor l. 1884. Kako daleč naprej v bodočnost so pač gledali Beograjčani, ko so postavili kolodvor tu sem, kjer je bila takrat sama pušča! Močvirnato goloto samo so zasipali, da so zidali kolodvor in položili prve tračnice, in sam samcat je stal kolodvor zunaj mesta. Poslopja, ki so jih začeli potem tu okrog staviti kot hotele za tujce, ki jim je bilo predaleč v mesto, in ki še danes po večini obkrožajo Wilsonov trg, so morala biti takrat čedna v svoji enonadstropnosti

Wilsonov trg s kolodvorom

ali pritličnosti. Danes ti ostanki pretekle dobe motijo tujca, prišedšega iz kolodvora, ki zre preko njih visoke novodobne palače v mestu; in ne bo pač dolgo, ko se bodo morala umakniti sama ter napraviti prostor za poslopja, kakor jih terja potreba sedanjega časa.

Isto se zgodi z raznimi »narodnimi kujnami« po barakah in s »pre-nočišči«, ki te z obeh strani pozdravljajo stopivšega v Nemanjino ulico, ki se izpred kolodvorskega poslopja široka in odprta v ostrem pravem kotu spenja v mesto. Staro njeno lice, ohranjeno še v njenem početku, se izgublja, čim više zremo vanjo. Prav vidimo jo, kako ta ulica nastaja. Malo više od kolodvora grade danes na levi palačo za ministrstvo šum in rudnikov, njej nasproti palačo za ministrstvo zgradb. Za tema dvema se preko Miloševe ulice, ki pravokotno seka Nemanjino, dvigata palači vojnega ministrstva in vojne akademije.

A vse to smo gledali že od druge strani, ko smo bili v ulici Miloša Velikega; zato danes svoje poti ne nadaljujemo po Nemanjini, temveč se obrnemo iz nje na prvem levem oglu v Balkansko ulico. Ta se strmo spenja proti mestnemu središču ter med starimi in med nje pomešanimi prav lepimi novimi stavbami dospemo po hrapavem tlaku do kavarne »Moskva« na Terazijah.

Tako pa končamo svoje izprehode po Beogradu, kjer smo začeli.

Tik pod »Moskvo« zidajo zdaj razgledno teraso. Od tod ti gre pogled baš na del mesta, od koder smo prišli: na kolodvor, na Baro Venecijo, na пристanišče in Savo, preko Save na Zemun in na Sremsko planjavo; od tu se ti vrne preko Save na levi v Čukarico, pa na Senjak in na Topčidersko brdo.

Oj, če gledamo to polno in pestro sliko pred sabo, vso se kopajočo v solncu, tedaj šele vidimo, kako malo smo si ogledali celote na teh izprehodih!

A ne moremo drugače: Beograd je preobsežen, preveč ga je, da bi mogli v kratkem času prav v vsak kotiček. Kar smo mogli videti in kar smo omenili, je le najvažnejše, kar se nam zdi najznamenitejše danes. Ali ostane to najvažnejše in najznamenitejše tudi za jutri? Kdo bi to rekel? Saj Beograd raste in raste, v svoji rasti podira staro in zida novo. Ustvarja, kakor zahtevajo potrebe, in se bore malo ozira na to, kaj je komu milo in kaj zanimivo. Važno mu je v njegovi rasti le to, kar mu je potrebno...

In tako se pripeti človeku, ki ga noga delj časa ni zanesla v kak del mesta, da zre ob novem njegovem posetu nanj nekaj čisto novega: kolibe in kočje, ki so še do nedavna dajale temu mestnemu kosu svoje posebno lice, so izginile, iz razrvanih tal pa rasto palače, nove stavbe... In tako bo tisti, ki bo jutri govoril o Beogradu, moral opozarjati na nove posebnosti, črtal pa bo iz našega opisa marsikako zanimivost iz pretekle dobe, ki smo jo sami še videli in zabeležili. Jutri se morda reče lahko samo še: Bila je...

Zakaj Beograd raste in se razširja... Dve, tri leta po svetovni vojni so pisali, da ima mesto 130—150 tisoč prebivalcev; danes govore o 240 tisočih, a kdo more reči, za koliko je to število premalo? Trgovina in obrt, ki se razvija bolj in bolj, vabi ljudi v prestolico; bolj in bolj postaja Beograd središče za vse, in vse to kliče ljudi, ker jih rabi... Danes ga prepereza okrog 350 ulic in uličic, a po njegovem obmestju rasto nove naselbine in te križajo nove ulice. Omrežje električne cestne železnice razteza bolj in bolj svoje tračnice v ta obmestja; otvarjajo se nove proge, ki jutro za jutrom privažajo iz obmestij v mesto ročne in duševne delavce in jih zvečer vračajo iz mesta na počitek. In kjer danes govorimo o končevanju mesta, vidimo jutri, da je vnovič raztegnilo roko ter pritegnilo nase nov kos, da se pozida za mesto samo...

Tako je na vseh koncih in krajih, razen kjer sta Dunav in Sava začrtala mejo. Drugod pa se vsevprek razteza in razteza ter bolj in bolj raste v velemesto in bolj in bolj dobiva značaj tega tudi v zunanjem pogledu na bogatijo v razkošnih palačah in na siromaštvo v lesenih kolibah v obmestnem blatu...

V vsem postaja Beograd velemesto. V vsakem pogledu se razvija in raste...

(Konec prih.)

Utrinki.

1.

Drevi človeka slep nagon,
drevi nemirno slepa strast,
kot stvar edina bil bi on,
vesoljni svet njegova last.
Razuma lučka mu zato
temo neskončno razsvetljuje,

da kaplja je valú samo,
ki v ocean neznan potuje.
Med kaplje kaplja se tišči,
drže jo meje z vseh strani,
v nagonu brez mejá in cesti
pravilno kaže mejevest!

2.

Kadar usta molče,
jabka zlata zore;
jezik brez gospodarja
v blato zlato pretvarja.

3.

Sedel sem na stol visok,
sedel sem na stol moičanja.
Brez moči okolo nog
zdaj se pena mi zaganja.

4.

Obrača vedno se kolo življenja
in pot navzgor, navzdol se vedno menja.
Mordà na konju jutri že zavriska,

kdor se pri tleh nocej boječe stiska;
mordà pred sodbo stal že jutri boš,
ki z njo si sodil sam, včerajšnji mož!

5.

Zaman srce nestrpno gine,
ni človek času gospodar.
Kot blisek želja brzo šine,
po polževo sledi ji stvar.

6.

Naj ne čudi se, kdor osla s cvetjem pita,
če s kopitom trma vrača mu srdita.
Da jo ponižuješ, misli stvar uhaťa,
vajena samo plevela in osata!

7.

Zaril se je res prvi
v podzemlje čuvstva, podzavesti,
in zdaj tekmuje s črvi,
kdo več ostankov more snesti.
Zdaj pogled ne vidi njegov
v globini kipenja sokov,

ne vidi na dnu korenin,
ki srkajo moč iz višin,
ne vidi nad sabo morja
lepote, svobode, duha.
Ne vidi, da pesmi čiste, globoke
lijo le iz solnca misli visoke.

Sava Radič-Mirt.

NEOSVOBOJENI BRAT:

Domovina, vedno mislim nate . . .

II.

aj se pravi živeti v lastni narodni državi, posebno jasno spoznamo, če pogledamo, kako se godi našim bratom, ki so ostali izven naše narodne države. Poglejmo n. pr., kako se godi našim neosvobojenim bratom na Koroškem.

Naš narod na Koroškem ne sme živeti kot lasten narod. On ne uživa nikakršnih narodnih pravic in je obsojen na narodno umiranje in na narodno smrt. Kdor se na Koroškem zaveda svoje slovenske narodnosti, je izpostavljen zapostavljanju, preganjanju, posmehu. Smatrajo ga za izdajalca države in »koroške domovine«, in kdor druge vzpodbuja in navdušuje, da naj ostanejo zvesti Slovenci, ta velja na Koroškem za malopridnega hujskača, ki dela nemir in zdražbo.

Šole služijo na Koroškem zgolj ponemčevanju slovenske dece in naši deci vbijajo na Koroškem nemški jezik v glavo in nemško mišljenje v srce z besedo in s palico. Slovenski jezik smatrajo na Koroškem za manjvrednega in je izrinjen iz vseh javnih in uradnih mest in deloma tudi že iz cerkve. Javno slovenski govoriti velja marsikje za poniževalno in sramotno.

Slovenec na Koroškem nič ne velja, samo tisti pridejo naprej, ki zataje svoj narod in se sramujejo svojega slovenskega pokolenja. Narodni odpadnik uživa čast in ugled, zavedni Slovenec pa zapostavljanje in sramoto. Slovenci na Koroškem uživajo v narodnem oziru samo eno pravico, to je pravico narodnega mučeništva.

Kaj čuda tedaj, če je na Koroškem vedno manj zavednih Slovencev, t. j. Slovencev, ki hočejo še veljati za Slovence. Dasi je še zdaj na Koroškem okrog 100.000 Slovencev, so jih Nemci pri zadnjem ljudskem štetju l. 1923. našteali jedva še 37.000. Mlačne in nezavedne Slovence so šteli kar za Nemce. A lahko rečemo, da se na svetu že dolgo ni izvršila taka sleparija kakor pri ljudskem štetju na Koroškem l. 1923.!

Slovenska mladina se vzgaja v koroških ponemčevalnih šolah v duhu narodnega janičarstva in odpadništva in pred vsem v koroških šolah kopljejo grob koroškim Slovincem. Otroci, ki pridejo iz teh šol, ne znajo slovensko ne čitati ne pisati. — Slovenska deca v slobodni domovini, prav je, da zveš, kako se godi tvojim bratcem in sestricam na nesvobodni slovenski zemlji!

Tako se godi narodu, ki mora živeti pod tujim gospodstvom, zunaj svoje narodne države! Obsojen je na bedno životarjenje in na narodno smrt. Strupeni duh potujče-

vanja ga razjeda vedno bolj, kos za kosom odpada in se potaplja v morju ponemčevanja.

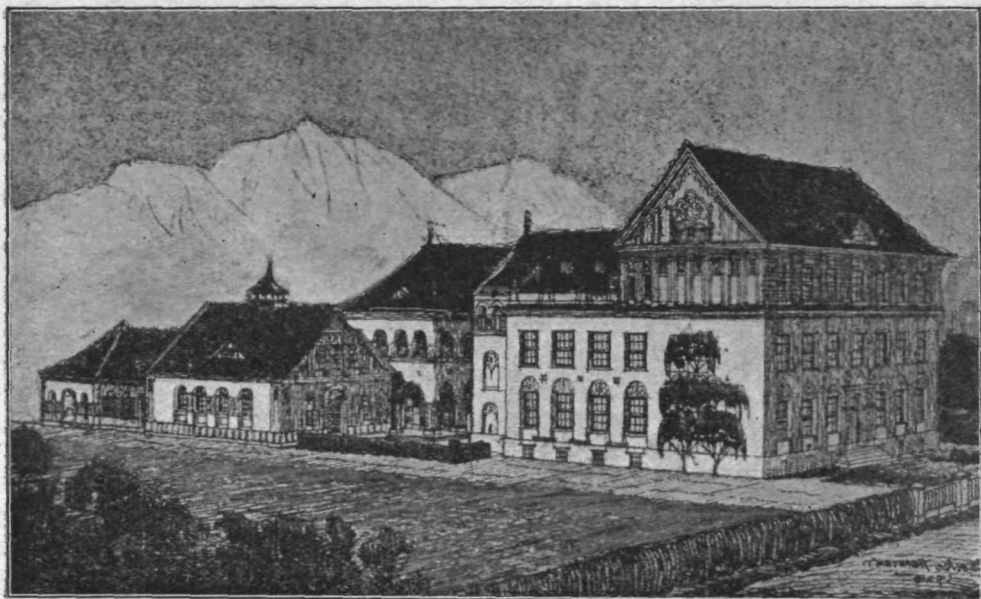
Sedaj, slovenska deca, boš bolje razumela, kaj se pravi živeti v svobodni domovini! O, ljubi in ceni svojo svobodno domovino, pri tem pa misli tudi na bedno životarjenje in narodno umiranje bratov v nesvobodni domovini!

VINKO MÖDERNDORFER:

Naš novi dom v Mežici.

Prijatelji »Zvončka« imamo povsod dva doma: v prvem prebivamo s starši, z brati in s sestrami, drugi dom pa je naša šola. Čim prijaznejši je ta naš drugi dom, tem rajši se v njem shajamo in skupaj delamo učitelji in učenci. Ali pa imajo povsod učenci in učitelji lepo urejen dom, da učenci radi zahajajo v šolo? Žal, povsod ni tako. Malokje so šolska poslopja vesela in prijazna. Prijatelji moji mladi, vaši in moji prijatelji v Mežici pa bodo ob koncu tega leta imeli najlepši dom v naši državi!

Celotna slika skupine stavb

Na južnovzhodni strani Mežice se dviga na travniku tik ob cesti velika skupina stavb, kakor jo vidite na sliki. Že zunanost teh stavb napravlja vtisk, kakor da je to gradič, ne pa šola. In vendar ta velika lepa skupina stavb ni grad, temveč je to — kakor sem rekel — bodoči

dom mežiških otrok in otrok iz vse Mežiške doline. Pravijo, da bo žuborel pred šolo v cvetičnjaku do jeseni še vodomet, v vodnjaku pa bodo plavale ribice. Vsakega učenca bodo pogledale, ko pojde v šolo, če je res dovolj priden, da bo smel v lepo hišo otrok in učiteljev.

Kadar, prijatelj, prvič prideš čisto sam v to našo novo šolo, ti nekaj svetujem, kar je nekdo pred mnogimi leti že poizkusil, da se ni izgubil in je zopet našel nazaj, odkoder je prišel. Dobro bi namreč bilo, da si vzameš klopčič niti, konec pa privežeš kje pri vhodu. Če to napraviš, lahko prav pogumno korakaš naprej in si ogledaš v pri-
tličju vseh pet razredov osnovne šole. Ej, to boš gledal, ko stopiš v razred! V razredu je tako svetlo, kakor zunaj pod milim nebom,

Hodniki in stopnišče

zakaj vsaka soba ima več velikih oken. Če bo učenec izza svoje mize — višji razredi nimajo več klopi, temveč trije učenci skupaj imajo mizo in sede na pravih stolih — če bo torej učenec pogledal skozi okno, bo videl velik kos neba in smehljaajoče se sonce.

Mahni jo v prvo nadstropje, kjer je tudi pet razredov. V teh bo meščanska šola. Seveda imajo tudi tu učenci in učenke po dva in trije svojo mizo. Po hodniku dalje prideš na levo v ravnateljstvo pisarno, pa je bolje, da greš kar naravnost po hodniku dalje. Prideš v knjižnico in v sobo za učila. Nikakor se ne zamudi predolgo pri slikah, živalih, rudah in drugih predmetih. Vse to bi ti tako ugajalo, da bi še večerjo zamudil. Tudi knjižnice ne pregleduj! To moraš napraviti ob drugi priliki, ko bo več časa za podrobno ogledovanje.

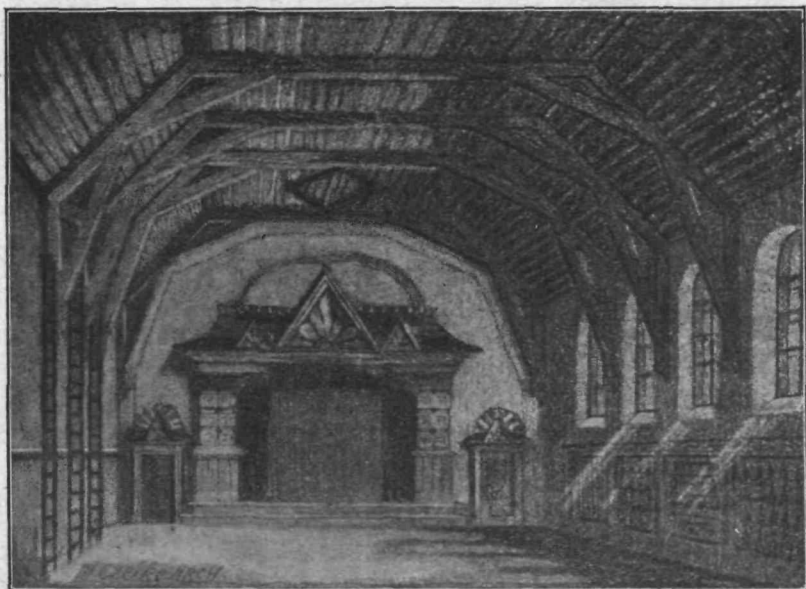
Obrni se in pojdi v najvišje nadstropje in si oglej še risalnico in fizikalno sobo. Tam se nikar ne igray z aparati ali z elektriko! Saj veš, s »strelco« v drobni žici se ni baš varno igrati! Pusti pri miru, kar te ne peče! Ozri se rajši skozi okno in videl boš slikovito Mežico, kakor da ti leži pod nogami, potem se boš zopet spustil niže v pritičje, odtođ pa v kletne prostore. Pa tudi tukaj si boš mogel vse samo površno ogledati, da ne ostaneš kar doli in ne pozabiš na klopčič, ki te naj privede nazaj. V kuhinjo poglej, kjer se dekleta uče kuhati, in v obednico, kjer bodo morale slabe kuharice presoljeno juho kar same pojediti, ker mi je ne bomo, če ne bo res okusna. Predolgo se pa ne mudi, da ne boš dekletom v napotje. Poglej rajši v deklinško delavnico, kjer pridne učenke likajo perilo z likalniki, ki jih razgreva vajo deloma z ogljem, deloma z elektriko. Če te zanima, si pa oglej še, kako dekleta šivajo pri šivalnih strojih in kako naglo gre to delo od rok pri strojih, ki jih žene elektrika. Tudi v pralnico poglej, da boš videl, kako perice-učenke perejo, saj se morajo vsemu priučiti za življenje. Če te pa vse to ne zanima, pojdi v delavnico za dečke! Tam boš videl skobelnike, stružnice, vrtalo, kovačnico, vse kleparsko in ključavničarsko orodje, priprave za pletarstvo, modeliranje, knjigoveštvo itd. Mikalo te bo, da bi še sam stopil k delu in nič bi se ti ne zdelo hudo in prav nič bi ti ne bilo žal, če bi se tudi nekoliko utrudil ali pa se umazal pri delu. Začel bi s stroji na ročni pogon, kakršne so imeli nekđaj, potem bi pa stopil k stroju, ki ga žene elektrika. Čudil bi se, kako je človeštvo napredovalo, da je ukrotilo celó neugnano električno silo, ki mu zdaj lajša delo. Verjamem ti: dobil bi tako veselje do dela, da bi najbolj na svetu spoštoval delo, ki preživlja vse ljudi.

Res je pa, da si pri delu umažeš roke in telo. Pa to nič ne de. Kar klopčič odvijaj in pojdi v pritičje po hodniku, ki drži na južno stran. Tako prideš v kopalnico. Tu ti je na razpolago pršna kopel, lahko pa tudi smukneš v bazen. Če ne veš, kaj je bazen, kar svojega g. učitelja povprašaj! Če pa hočeš to na vsak način zvedeti od mene, ti to povem pod tem pogojem: Pojdi v razred, kjer je deset pisalnih strojev! Na enem izmed teh strojev mi napiši pisemce, potem ti bom odgovoril. To so muhe, porečeš. Imam pa take muhe zato, ker ti ne zaupam. Morda pišeš tako, da so črke kljukaste in bi si še oči iztaknil, preden bi jih mogel prečitati. Pa tudi prepričan sem, da boš v življenju potreboval pisanje s pisalnim strojem. Pride morda celo čas, ko bo moral vsak učenec, ki bo hotel kaj veljati, znati tipkati na stroj.

Stopi še v telovadnico! Velika in prostorna je, posebno lepa je notranja ureditev. Spredaj vidiš oder, ob straneh so vratca, da se more prav na tihem izmuzniti oni igralec, ki se vloge ni naučil.

Odvij še malo klopčič in stopi v otroški vrtec, ki je poleg telovadnice! To je ona majhna hišica čisto na koncu stavb, majhna je

v primeri z drugimi, kakor so majhni junaki, ki hodijo v otroški vrtec. Ali si že kdaj bil v otroškem vrtcu? Jaz ne in prav žal mi je, da nisem mogel uživati veselih uric pri igrah v otroškem vrtcu. Moral sem takrat krave pasti, ko sem bil toliko star. Kaj si ti delal v onih letih, tega ne vem, samo da nisi pasel lenobe!

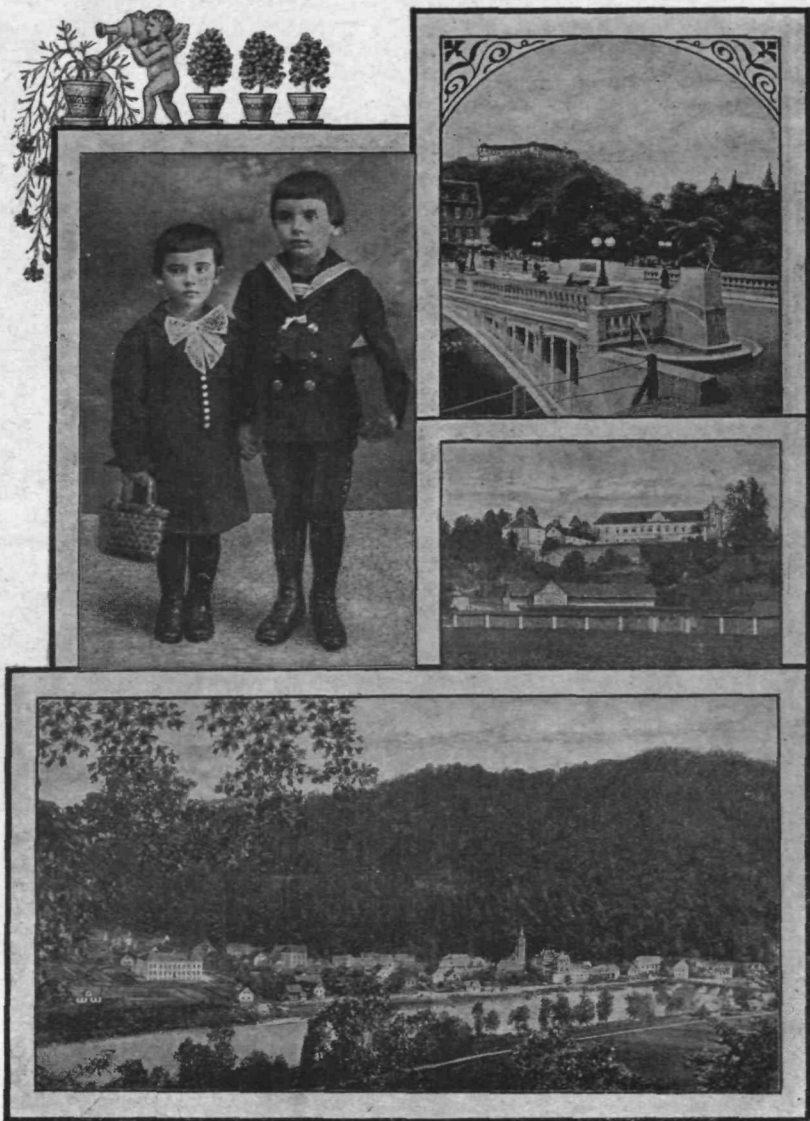

Telovadnica z gledališkim odrom

Pa če se ne maraš ukvarjati z otroškim vrtcem, pojdi v sobo poleg otroškega vrtca, kjer boš videl nekaj najnovejšega! Stopi v čitalnico! Na mizi vidiš časopise iz vseh krajev naše države. Precej dolgo bi moral naštevati, preden bi vse naštel. Pa časopisje ni baš taka novost. Toda ozri se na posebno mizico, kjer stoji aparat radio. Rekel boš, da se norčujem, ko dajem temu črnemu zaboju na mizi tako čudno ime — radio! A ne norčujem se. Le nastavi slušalo na uho in slišal boš petje, godbo in predavanje iz Beograda, iz Prage in iz vseh drugih večjih mest v Evropi. Sicer pa prosi svojega gospoda učitelja, da ti naj o radiu še nekaj več pove; jaz sedaj ne utegnem.

Tako si površno prehodil naš novi dom — novo meščansko in osnovno šolo v Mežici. Ker sva se spotoma že tako dobro seznanila, bi ti predlagal, da zbiraš s svojimi součenci vse one dinarje, ki jih po nepotrebnem izdaš, jih pridno shranjuješ pri g. učitelju, jeseni ga pa naprosiš, da napravite skupen izlet v Mežico in si dodobra ogledate našo novo šolo. Če bi se končno, ko bi že vse pregledal in tudi radio poslušal, hotel vrniti domov, bi te odvedel še enkrat nazaj v telovadnico. Zagrnili bi okna in gledali bi še kinematografsko predstavo, zakaj tudi kino imamo v telovadnici.

Božo in Marija.

Finkov Božo in Marija
v šolski vrtec skupaj gresta;
majhna sta še, vendar mnogo
zanimivega že vesta.

V vrtcu pravljič, basni, pesemc
in pletenja se učita;
zagonetnosti po svoje
kar samá si razložita.

Razne so stvari ob poti
in vse močno ju zanima,
a posebno most prečudni,
ki pošastne zmaje ima.

Sestrica pokaže bratcu:
»Božo, glej, to so pošasti,
ki ljudi nesrečne nekdam
trle v svoji so oblasti.

Vitezi pa te grdobe
z meči vse so pokončali
in potem njih mrtva trupla
tu na kamen prikovali.«

»Škoda, škoda,« pravi Božo,
»da več zmaji ne živijo;
ko postal bi velik, tudi
jaz bi rešil domačijo:«

Zdirjal na konjiču iskrem
bi na zmaja, mahnil z mečem
in odsekal glavo zveri
hitreje ko to izrečem.

Ko bi vračal se po zmagi,
vsi zvonovi bi zvonili,
še topovi bi grmeli
in ljudje bi me slavili.

Peli pesmi bi o meni,
v svet kazali mojo sliko...
Davni vitezi storili
pač so škodo mi veliko!«

»Nič ne maraj,« dé Marija,
»če so ti pobili zmaje;
misli na dom in šolo,
pa učiva se še raje.

Saj je mama obljubila,
da če pridno se učiva,
tudi midva v Zvončku pesem
s svojo sličico dobiva.«

»O, saj res, pojdiva urno,
da zasluživa to slavo,
ki še lepša bo, kot če bi
zmaju jaz odsekal glavo!«

Božo in Marija res sta
pridna, dobro se učita
in zato obljubo mame
tu izpolnjeno dobita.

Naj ju skoz življenje vodi
vedno ravna cesta bela,
dobri Bog pa blagoslovi
s srečo naj vsa njuna dela!

Fr. Rojec.

Pomladanska.

Bratci, veselimo se,
v plesu zavrtimo se,
konec zdaj je mrzlih dni,
zima nima več moči.

Šla v goré je jezna spat
v svoj ledenomrzli grad;
gorki jug jo dohiti,
grad ledeni raztopi.

Prav na konec je sveta
ubežala jezna vsa;
tam naj jezo si hladi,
tukaj smo je siti vsi!

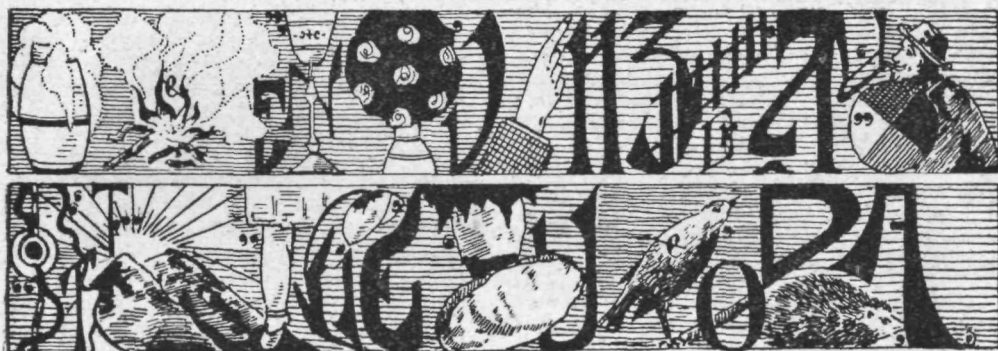
Fr. Ločniškar.

Zastavica v podobah.

Priobčil Fr. Zagorc.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev računske naloge v 7. številki.

Boris je izračunal, da je Miklavž prinesel Miranu 16 jabolk ($16 + 8 + 7 = 31$).

Prav so jo rešili: Emil Logar, Maribor; Joško Zagorc, Ivan Bobnar, Novo mesto; Simona Dolarjeva, Kranj; Slavka Medvedova, Ljudmila Rovanova, Marija Brinovčeva, Alojzija Celestinova, Šentjur pod Kumom; Justa Laznikova, Hrastnik; Viktor Krč, Jezersko; Terezija Prijateljva, Marija Čebela, Vič; Ivo Fabinc, Franc Rožanc, Gvidon Bakarčič, Miloš Miklič, Brunon Šmajdek, Lenka Šegova, Ljubljana; Josip Sem, Ljubno; Lev Rosenstein, Št. Jurij; Ivanka Karbova, Sp. Hudinja; Franc Kompolšek, Vojnik; Franja Jerajeva, Senovo; Mirko Kopač, Joško Kopač, Ivan Ulaga, Ivan Grešak, Josip Benedek, Laško; Majda Jerinova, Avzilja Trinkova, Celje; Jernej Kladenšek, Zdobrova; Mirko Peršič, Štore; Bogdana Majerjeva, Rimske toplice; Zora Mitzka, Središče ob Dravi; Jeja Jamarjeva, Ljubljana; Anica Pečnikova, Maribor. — Žreb je določil najavljeno darilo Jerneju Kladenšku v Zadobrovi. Danes razpisujemo: »Zvonček« letnik XXII.

Na Koroško!

V založbi Jugoslovenske Maticе v Mariboru je izšla knjižica »Na Koroško!«, ki nam slika ta prelepi kos naše jugoslovenske domovine — naš slovenski Korotan. Krasen kos jugoslovenske zemlje je to, ki bi ga moral poznati vsak zaveden Slovenec in Jugosloven. — Žal, je to kos naše ne-svobodne domovine.

Domovina, vedno mislim nate
in na neosvobojene brate!

Mislimo pogosto tudi na ta prelepi, zdaj zaslužjeni del naše zemlje. Mislimo često na naše neosvobojene koroške brate! — Knjižica je pisana z žarom domovinske ljubezni, živo in zanimivo in prinaša tudi več lepih koroških pravljic. Stane samo 16 Din. Toplo jo priporočamo!

Polžja hišica.

»Polžja hišica« se imenuje najnovejša zbirka otroških pesem, ki jih je poklonil Karel Širok naši mladini za pirhe. Z mičnimi sličicami prof. S. Šantla opremljena knjižica bo dobro došla našim malčkom, pa tudi njih vzgojiteljem, ker nudi za jezikovni pouk in deklamacije polno nove snovi. Pesemce so ljubke, gladko tekoče, zabavne, polne presrčnosti, šale, dovtipa in vedrih domislekov. »Polžja hišica« naj dopotuje v vsako našo šolo in v vsako našo hišo. — Knjižico je založila Minka Modičeva, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 1. Cena broširanemu izvodu 12 Din, vezanemu 14 Din. Toplo priporočamo! — Za primer navajamo kar uvodno pesemco »Poznam moža...« Glasi se tako:

Poznam moža,
ki hišico ima,
v njej noč in dan čepi,
a časih vendar se premaga,
ves dan po gozdu se spreha
in vendar niti pol pedi
ne gre nikdar od praga.

Pomladno cvetje.

Drevje se odeva v zelenje, med zelenjem poganja cvetje. Trava pregrinja dol in breg, med travo klije cvet ob cvetu. Po mlad je — mladosti priča in prilika. Veselje, pesem, vrisk, smeh! Vsaka cvetka je čudo božje po sestavi, obliki, barvi in vonju. Ni umetnikove roke, ki bi mogla in znala ustvariti nekaj popolnoma sličnega. Umetnine so lepe, vabljive, dragocene, a kar da priroda, to ni samo krasno, očem in srcu milo in drago, temveč to je obenem živo in resnično — priča in prilika Večnega življenja!

Rečenice.

1.

Snaga in red
vzdržujeta svet.

2.

Ne na levo, ne na desno,
ravna naj bo tvoja pot,
čista vest v ponosnem srcu
in s pogumom preko zmot!

3.

Resnica je; če ni pravičnosti,
ne daj, da resnica
utone v krivičnosti!

4.

Čebeli cvet
ponuja med,
tja ne leti,
kjer ni strdi.

5.

Iz jutra — dan,
iz mraka — noč.

Nemo.

Jezik.

Jezik je kakor hladeče zdravilo, ki leči rane, budi upanje, otira solze, ubira strune veselja in odgrinja skrivnosti lepote in resnice. Jezik je pa tudi kakor gadov zob, ki seka rane, zastruplja zdravje, tira človeka v pogubo in odpira vrata vsem nesrečam.

Velespoštovani g. Doropoljski!

Dosedaj sem bil le zvest čitatelj »Zvončka«, ki sem ga dobival iz naše šolske knjižnice, a z letom 1924. sem postal tudi naročnik. Gosp. nadučitelj mi je zaupal službo malega poverjenika, ki mora zapisovati odjemalce »Zvončka« za posamezne mesece. Za mesec svečan se je število odjemalcev podvojilo. Ako število naročnikov povsod tako narašča, bo kotichek g. Doropoljskega premajhen, zakaj večje število naročnikov bo gotovo pomnožilo število dopisnikov. Lepo Vas prosim, da bi mene sprejeli v vrsto dopisnikov. Prav rad bi Vam časih poročal, kako se pri nas učimo in hrepenimo po čim večji izobrazbi. Najbolj mi je pri srcu, da bi Vam sporočil, kako smo praznovali v šoli Miklavžev dan na šolskem odru.

Priporočam se z velespoštovanjem
Janko Minih,
učenec osnovne šole na Vurbergu.

Odgovor:

Ljubi Janko!

Pogodil si pravo: Moj kotichek je že odločno premajhen. Morali bi ga razširiti, toda na račun ostalega prostora tega ne moremo storiti, ker bi bila potem zamera pri onih, ki ne polagajo vse važnosti samo na kotichek. Enim in drugim bi lahko ustregli, če bi »Zvončku« povečali ves obseg, tako da bi štel vsak zvezek vsaj po 32 strani. To pa ni odvisno od mene, temveč od sedanjih naročnikov. Ako nam od teh vsak pridobi po enega novega naročnika, pa bomo lahko ustregli vsem. Na delo!

Velecenjeni g. Doropoljski!

Tudi jaz bi Vam rad pisal. »Zvonček«, ki ga ima naročenega moj brat Hinko, mi

jako ugaja. Najbolj mi ugaja povest o Kekcu. Povest iz predlanskega leta nam čita gospod nadučitelj. Vsem je jako všeč. Tudi rad prebiram pisemca Vaših kotichekarijev. Hodim v 5. razred 2. odd. osnovne šole. Prosim, napravite prostorček mojemu pisemcu v svojem koticčku, ker je prvo iz Vitanja. Prihodnjič Vam pišem še kaj več.

Iskreno Vas pozdravlja

Vaš vdani

Ljudevit Friškovec
v Vitanju pri Celju.

Odgovor:

Ljubi Ljudevit!

Pohvaliti moram gospoda šolskega upravitelja, ki vam vsem skupno čita povesti. S tem doseza dvoje: prvič vidite sami, kako se mora lepo čitati, drugič pa se s tem zbuja obče zanimanje do lepe knjige. In oboje je koristno, ker ima od tega trajno korist mladina, kateri edini je vse dobro in lepo namenjeno.

Spoštovani gospod Doropoljski!

Skoraj 2 leti sem že naročnica Vašega »Zvončka«, a pišem Vam šele prvič. Hodim v III. razred. Učenje me jako veseli. Uči me gdč. Angela Schubertova in me večkrat pohvali, posebno v računstvu. Še celo ateku moram večkrat pomagati v trgovini. Pač pa za petje nimam posebnega glasu; je pa zato moj bratec Marjanček bolj glasen. Časih kriči, da se cel trg tresne. Hvala Bogu, da gre v jeseni v šolo, tam ga bodo že naučili olike.

Z odličnim spoštovanjem

Vas pozdravlja vdana

Silva Preskerjeva,
učenka III. r. v Rajhenburgu.

Odgovor:

Ljuba Silva!

Kar zdi se mi, kako si imela na piki bratca Marjančka, tega malega kričača, ki se pred njegovim glasom trese ves Rajhenburg. Rompompom, to mora biti hud možakar! Šola ga bo že ukladila in njegovo mogočno grlo naravnala v lepe pesmi glas, ki sega v deveto vas! Vidva pa bosta zopet dobra in zvesta prijatelja.

*
Velebenjeni g. Doropoljski!

Ker sem tudi jaz čitatelj »Zvončka«, sem se namenil, da Vam pišem. Večkrat sem si ga izposodil od svojega prijatelja. Ker mi je ugajal, sem si ga tudi jaz naročil. Naročen sem že drugo leto. Hodim v 3. razred osnovne šole v Trbovljah. Najrajši imam zgodovino, čitanje itd. Ker rad čitam razne knjige, sem sestavil pesemco »Čemu sem Slovenec?«

Prav lepo Vas prosim, ako bi tudi mojo pesemco priobčili v svojem koticu. Prihodnjič kaj več, ako mi dovolite.

Moj pozdrav in poklon!

Vaš

Janko Kanižar.

Odgovor:

Ljubi Janko!

Tvoje pesemco prijavljam v nevezani besedi, ker mi ugaja po rodoljubni vsebini. Vprašanju »Čemu sem Slovenec?« odgovarjaš, da ti je vsak Slovenec brat, pa tudi Tolminec, Dolenjec, Srb in Hrvat so ti ljubi. Iz Tvoje lire done le slovenski glasi. Večno ostaneš zvest materini besedi. Od zibelke do groba boš zvest svoji domovini Jugoslaviji!

*
Blagorodni g. Doropoljski!

Tudi jaz Vam hočem pisati nekoliko vrstic. Jako me veseli, da sem naročen na »Zvonček«. Pripovedka o Kekcu mi jako ugaja. Posebno rad prebiram pisemca Vaših koticarjev. Povem Vam pa tudi, da imamo na naši šoli veliko veselje s kepanjem in drsanjem. V šolo hodim rad, ker imamo jako dobro gospodično. Star sem 12 let ter hodim v IV. b razred osnovne šole. Zdaj pa končujem svoje pisanje. Prihodnjič Vam pišem kaj več. Lepo Vas prosim, da bi tudi za moje pisemce naredili prostorček.

Pozdravlja Vas Vam vdani

Fran Gradišek,

učencem v Rajhenburgu ob Savi.

Odgovor:

Ljubi Fran!

Mislím, da imajo tudi drugod otroci veliko veselje s kepanjem in drsanjem. Oboje

je zabavno in zdravo. Paziti pa je treba pri kepanju, da se ne prevrže v sirovost in poškodbo, pri sankanju pa, da ne postane nevarno zdravju in — celim udom. Kdor se pa drži pametnih mej dopustnosti in dostojnosti, naj se raduje po mili volji!

*
KOTIČKOV ZABAVNIK.

Najmlajša naša naročnica.

Gospa Kuharjeva je svojo hčerko Blaženko, ki je sedaj stara osem mesecev, naročila na »Zvonček«, in sicer zato, da bo že imela svojo knjižnico, ko se bo naučila čitanja. — Glejte Blaženko, s kako blaženim nasmehom gleda v veliki svet!

*
Rešitev pretvornice v 7. številu.

Zmaj = maj
vrana = rana
obok = bok
nos = os
član = lan
Eliza = Liza
krak = rak

Ime mladinskega lista: Zvonček.

